СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 28. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 2 лютого 1934. VOL. XLII. No. 28. Jersey City, N. J., Friday, February 2, 1934. THREE CENTS.

ПЕРЕОЦІНЮЮТЬ ДОЛЯР

ВАШИНГТОН. — На основі власти, даної йому ухваленим недавно золотим законом, президент видав проклямацію, на основі котрої вартість золота в долярі установляється на 59 і 6 сотих цента.

Рівночасно уряд установив фонд для забезпечення стабілізації вартости доляра.

Ціну золота встановлено на 35 долярів за унцію.

ОБЧИСЛЯЮТЬ ПРЕЗИДЕНТОВІ ДАРУНКИ НА САНАТОРІЮ.

ВАШИНГТОН. — Обчислення дарунків на санаторію для дітей у Ворм Спрінґз іще не викінчені. Звіти з жертв у 41 стейтах показують суму 839 тисяч долярів. Можливо, що всі жертви досягнуть суми півтора міліона долярів.

УРЯД ДУМАЄ РАДИТИСЬ ЯПОНІЇ ЩОДО ФЛЬОТИ.

ВАШИНГТОН. — Стейтовий департамент думає запросити японський уряд на конференцію щодо розбудови воєнних фльот.

Теперішня угода кінчиться в 1935 році, а Японія вже тепер плянує починати будову нових кораблів зараз по скінченню реченця обмежень.

У Ню Йорку викінчено новий скорий контрторпедовець „Гол".

ЗА РЕВІЗІЮ ДОГОВОРУ З КУБОЮ.

ВАШИНГТОН. — Уряд запросив представників Куби на конференцію в справі зміни договору між Америкою й Кубою.

Новий кубанський уряд має ще багато клопотів зі страйками, які ширяться у нутрі острова та грозять великими шкодами для цукрового промислу.

ПОЛІТИКА УРЯДУ СУПРОТИ ФАРМЕРІВ.

МЕДИСОН (Висконсін). — Секретар рільництва Волес говорив тут у Висконській Колеґії Рільництва до фармерів про становище уряду супроти фармерства.

Він заявив, що уряд закинув думку встановляти ціни на рільничі продукти, а зате думає повести заходи проти високих зисків посередників у торговлі цими продуктами.

МАЙНЕРИ ПРО ДОВГОТУ ПРАЦІ.

ІНДІЯНАПОЛІС. — Конвенція майнерської юнії „Юнайтед Майн Воркерс оф Америка" розглядала в середу питання довготи праці та робітничої заплати. По довшій дискусії конвенція заявилася за обмеження праці в копальнях до 30 годин на тиждень.

Конвенція заявилася за піднесення робітничої заплати.

На заклик Луиса конвенція заявилася за програму уряду щодо відбудови краю та дала урядови юнії право вести спільну акцію з власниками, наскільки мова про інтерес усього промислу. Конвенція відкинула ріжні резолюції, предложені радикальним крилом.

Це був останній день конвенції.

ЖІНКА ГОВЕРНОРА СТАЄ ЧЛЕНИЦЕЮ ЮНІЇ.

ФІЛАДЕЛФІЯ. — Пані Пінцов, жінка говернора стейту Пенсилвенія, приступила до юнії жіночих кравців.

Приступлення її до юнії відбулося врочисто. Врочистість мала на ціли проголосити кампанію юнії проти „светшапів".

В ЧАСАХ ПОСПІХУ.

НЮ ЙОРК. — До одного з заступників міського урядовця зголосилася пара новоженців, щоби він розвязав їх подружє, заключене щойно 15 мінут тому. Вони заявили, що посварилися й хочуть розвестись.

Урядник 15 мінут уговорював їх, що він має їх право подружити, але не має права їх розвести. Вони не виявили, через що саме посварились.

КАМПАНІЯ ПРОТИ ВИКРАДАННЯ ОСІБ.

ШІКАҐО. — Федеральні аґенти арештували тут Верна Сенкія, котрого вони підозрівають за участь у викраденні дитини відомого летуна Линдберґа. Уряд каже, що Сенкі стоїть на чолі небезпечної шайки в Мінесоті.

Відкрита недавно федеральним урядом „лябораторія злочину" у Вашингтоні розглянула вже 300 пробок письма людей, підозрілих за участь у викраденні дитини Линдберґа.

У Нешвілі, в стейті Тенесі, засуджено на 20 літ тюрми двох чоловіків, які признались, що вони впросилися на автомобіль переїжджаючого автомобіліста, а потім обдерли його з одіння та лишили привязаного до дерева.

СУД ЗАРЯДЖУЄ СЕПАРАЦІЮ НА ПРОБУ.

Стейтовий суд у Ню Йорку видав небувале рішення в одмім подружім процесі, в якому жінка позивала мужа за аліменти, а муж відповідав протипозвом, у якому закидував жінці приятелювання з приятелем дому. З огляду на те, що жінка тільки приятелювала, але не допустилася чужолоства, суд звільнив мужа від обовязку удержувати жінку і дав подругам пробну сепарацію на три роки. За той час жінка має позбутися привязання до приятеля дому. В противному випадку суд сепарує їх раз на все.

СПОПЕЛІЛИ ТРОЄ ДІТЕЙ.

В Орадія Маре (Румунія) сталося 22 грудня м. р. велике нещастя. Мати пішла в місто скуповувати різдвяні дарунки й лишила дома троє дітей у віці 5, 3 і 1 року самих у замкненій хаті. Діти бавилися паперовими факлями й попідпалювали на собі одежу. Діти верещали не своїми голосами. Зявилася вогнева сторожа й вдерлася силоміць до хати. Але вже було запізно, бо діти за той час уже спопеліли. Мати, що вернулася з міста, збожеволіла, а тато хотів сам себе згубити.

ДЕ ДІВСЯ КУТЕПОВ?

Букарештська преса принесла вістку, що підчас пожежі в московським ГПУ згоріли не тільки дуже важні документи, але згинули кілька увязнених чоловіків, між якими був теж ген. Кутепов, провідник російських військових емігрантів. Кутепов — як відомо — щез у 1931 р. з Парижа; як кажуть, його схопили комуністи і вивезли до Москви.

БІЛА СМЕРТЬ.

Морози і сніговії, що навістили були цілу Галичину, спричинили цілу низку нещасних випадків. З Миколаєва над Дністром вибрався до поблизького села Петро Лазарок разом з жінкою. Нічю заблудив з дороги і по дорозі сніговія засипала селянина разом з жінкою. На другий день знайдено в полі закостенілого трупа селянина, а його дружина десь пропала і її шукає поліція. — Селянин М. Ріндор з Межиріча, пов. Жидачів, вибрався саньми до Підністрян. По дорозі збився з дороги і тому залишив коні з саньми в полі, а сам пішов шукати дороги. Рано взяв зі собою кількох селян і пішов шукати коней. Серед поля знайдено два коні, що замерзли стоячи. — Вкінці третій випадок білого нещастя трапився по дорозі з Жидачева до Роздолу. Жид Мейлех Енте переїздив через Дністер. В одній хвилині заломився лід і Енте впав разом з кіньми у воду. Енте з тяжким трудом вратувався, а коні з саньми втонули.

ГЕРОЙСЬКИЙ МАШИНІСТ.

На залізничому шляху Тешин—Кончиці трапився випадок, який свідчить про геройське почуття обовязку машиніста Берґера, що підчас їзди дістав сильного внутрішнього кровотоку. Не зважаючи на це, Берґер допровадив поїзд до найближчої стації, де впав трупом з вичерпання й упливу крови.

NRA MEMBER U.S. WE DO OUR PART

ПОНАД МІЛІОН ФУНТІВ ІНДИЧОГО МЯСА.

Цього року вислано до Англії з західної Канади на Різдвяні Свята один і чверть міліона фунтів індичого мяса. Сама Манітоба доставила коло 700 фунтів. Мясо вислано не заморожене, а тільки охолоджене.

УБИВ ЧЕТВЕРТУ ЖІНКУ.

В місті Елбюкверк у стейті Ню Мексико жиє аптикар Карл Вікмен. У 1930 році йому вмерла друга жінка, а рік пізніше третя. Четверта його жінка померла 2 грудня минулого року. Четверта жінка померла ніби від тяжкого потовчення автом. Однак він признався тепер, що вбив її автомобілевим ключем. Показується, що він мав асекурацію також на дві попередні жінки. Тепер остається для судових властей дошукатися, чи й попередні жінки померли природною смертю.

ПОЖЕЖА.

В Березові Нижньому, повіт Коломия, вибухла в ночі пожежа в Народньому Домі, який є власністю читальні „Просвіти". Вогонь знищив одну кімнату, в якій містилася приватна школа „Рідної Школи". Вогонь вдалося зльокалізувати і цілість будинку вратовано.

ГАДИНА МІЖ БАНАНАМИ.

Разом з бананами для Брайт Емері компанії у Вінніпеґу недавно прислали з далеких полудневих частин Злучених Держав 3-стопову отруйну гадину. Олі Геннешон і Ралф Сеймор, що працюють для згаданої компанії, ледви зловили небезпечну гадину. Вони передали її професорови В. Джексонови в манітобському університеті.

38 ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ ЗА КРОВ.

В місцевости Окленд у Каліфорнії помер Карл Р. Штайнорт, який жив з того, що давав свою кров до місцевого шпиталю для тих пацієнтів, котрі потребували крови. Та вкінці й сам помер через зараження крови. Він заразився, коли перепускали його кров а пацієнта в шпиталю. За те суд присудив 38 тисяч долярів відшкодування для мами й для полишеної вдови.

БАТОГИ ЗА ЗНАСИЛУВАННЯ.

Суддя Монтеґ засудив у Вінніпеґу Кипріяна Монтаньона за знасилування 16-літньої дівчини на 4 роки тюрми і на 20 батогів. Монтаньон жонатий і має вже пятеро діточок. Дівчину він спершу підпоїв, вихав з нею за місто і там допустився злочину.

НАУКА РЕЛІГІЇ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ НА ХОЛМЩИНІ.

З Холмщини доносять, що там по всіх школах наказують катехитам і змушують українські діти вчитися релігії не матірною, лише польською мовою. Щоби лише притягнути діти до науки закона Божого польською мовою, видають їм безплатно підручники. Холмщани звернулися до Української Парляментарної Репрезентації, щоби занялася тою справою.

КІНЬ ПОПОВНИВ САМОГУБСТВО.

В місцевости Ґлейс Бей у Новій Скотії Валтер Вилкинсон возив вугля своїм конем, званим „Ніґер", минулих пять літ. Та вкінці Валтера арештовано за здогадне вбивство. На другий день інші люди впрягли „Ніґра" до візка з вуглям. Кінь зараз зрозумів, що щось не добре сталося... Він вирвався з рук погоничів і побіг шалено вперед. Пізніше знайдено його неживого. Його вбив тяговий вагон. Коли Валтер довідався про смерть свого коня, кивнув головою і сказав, що того сподівався...

ҐАНДІ НЕ ВДОВОЛИВ ІІ.

Найда Крем Кук, 22-літня американська красавиця, яка була минулого року перейшла на гіндуїзм і стала поклонницею Магатми Ґандія, знову вернулася до свого попереднього способу життя. По роковім суворого життя в захоронці Магатми вона сказала: „Я прагну за пригодами. Я хочу скорого руху. Хочу літати. На танці хочу ходити". Своє нове життя вона започаткувала тим, що їхала автом 70 миль на годину. Від шаленої їзди авто перевернулось, але Найда вийшла ціло...

ІЗ ЗАБАВИ — СМЕРТЬ.

В Ужгороді, на Закарпатській Україні, бавився 9-літній син тамошнього поліцая з товаришами. Між іншим він хотів показати, як людей вішають, як то він бачив у кіні. Діти вилізли на пліт. Там 9-літній хлопчина зробив петлю, привязав мотуз до банти і накинув собі петлю на шию. Другий хлопець на його приказ взяв столець спід його ніг. Діти спершу сміялись, а потім налякались і повтікали. Коли прийшла поміч, хлопець був уже мертвий.

НЕВДАЛИЙ НАПАД.

На Андрія Кузьму, власника пул руму у Вінніпеґу, напали два бандити й під загрозою револьверів зажадали видачі грошей, які він ніс з пул руму до дому. Та Кузьма не в тімя битий. Замісць грошей, він дав одному з бандитів такого поличника, що той повалився на землю, а другий утік. Після того і повалений на землю бандит піднісся на ноги і втік.

ПОМЕРЛИ В ОБІЙМАХ.

У містечку Беверлі Гілз у Каліфорнії Сидні Лазарус і його жінка сіли собі в авто в гаражі, напустили моноксидового газу й безболізно перейшли у вічність. Їх трупи були в обіймах, коли їх знайшли. Любилися й у любощах умерли.

СОВІТСЬКИЙ БАЛЬОН РОЗБИВСЯ, ЛЕТУНИ ЗГИНУЛИ

МОСКВА (Росія). — Три совітські летуни, Павло Федосієнко, Андрій Васенко й Ілія Усишкин, котрі осягнули новий рекорд у леті в стратосферу, згинули при злеті бальона на землю. Ніхто не знає досі властивої причини катастрофи, яка скоїлася 150 миль від Москви. Знають тільки те, що були дві експльозії, наслідком яких відорвалася ґондоля і впала на землю. Тіла вбитих були так поґратані, що годі було їх розпізнати. Таксамо знищені всі інструменти й інші прилади, а навіть записки летунів.

Влада зарядила національну жалобу. Тіла летунів будуть поховані на тім місці, де ховають комуністичних провідників. Розбитий бальон був гордістю Совітів, а погибші летуни належали до найкращих.

НЕ БУДЕ ЗГОДИ МІЖ ЯПОНІЄЮ І ЗЛУЧЕНИМИ ДЕРЖАВАМИ.

ТОКІО (Японія). — В палаті панів дебатовано над морською конференцією, яка має відбутися в 1935 році. Говорено, що нічого з неї не вийде й краще Японії не брати в ній ніякої участи. А як брати, то тільки тоді, коли буде наперед запевнення, що там прийде до якоїсь згоди. Та на таку згоду не заповідається, бо Злучені Держави зброяться далі. А Японія думає тесаме робити. Навіть якби не прийшло до війни між Японією і Злученими Державами, то справи стоять так, що нема такої сили, яка спинила б ті дві держави в дальшім озброєнню і розбудові фльоти.

ЛЕМКІВСЬКИЙ МУЗЕЙ У СЯНОЦІ.

СЯНІК (Західня Україна). — В Сяноці існує Лемківський Музей. Є там зібрані памятки старовини з Лемківщини. Дотепер зібрано 3,681 експонатів. Кождий, що має такі річи, які надавалися до цього музею, повинен їх музееви подарувати. Управа Музею запрошує американських Українців, котрі приїжджають до краю, щоби не забули той Музей відвідати.

ЩО ПИШУТЬ ПРО АРХИПЕНКА.

ПРАГА (Чехословаччина). — „Ді Вельт ам Зонтаґ" з 31 грудня 1933 р. приносить чудові ілюстрації багатьох творів українського скульптора й маляра, Олександра Архипенка. Всі вони відбиті в чудових кольорах. На цілій першій стороні видніє відбитка бронзової плоскорізьби Архипенка, „Танечниця", а далі подано 8 кольорових знимок з образів і різьб Архипенка, які були виставлені в Українськім Павільоні на Світовій Вистаі в Шікаґо. Разом з тим поміщено коротку, але змістовну статтю Максима Гехтера, в якій читаємо між іншим таке:

„Европейський мистець, який постійно жие в сучасній Америці й далі творить, є дійсним чудом. А той, хто творить і в своїй творчости себе не повторяє, а тільки вказує штуці нові шляхи, є стократним чудом. І ось таким чудом є Архипенко, котрий від 10 років своєю творчістю обєднує два світи і здійснює мрію про обіймаючу світ штуку.

ЛЬВІВ.—В першім числі літературно-артистичного журналу „На зустріч" поміщено знаменity статтю про творчість О. Архипенка враз з ілюстраціями його творів.

ПІДГОВЛЯЮТЬ НОВИЙ ПРОЦЕС ПРОТИ ШПІОНІВ.

МОСКВА. — Совіти беруться влаштувати нове видовище, подібне до процесу проти англійських інжинірів, обжалованих і засуджених за шпіонажу. Тепер судитимуть Сильвена Бернарда, Бельґійця, двох Австрійців та Німців і одного Данця, котрим закидають, що вони були на услугах чужинецьких промислових компаній і шпіонували головно на Україні, в українських містах, як Одеса, Херсон, Миколаїв і інші.

ГОДЯТЬСЯ НА ЗБРОЄННЯ НІМЦІВ.

ЛОНДОН. — Сюди дійшла нота італійського уряду, який заявляється за те, щоби дати можність Німеччині піднести свою армію до 300,000 жовнірів, а далі дати їй іще інші концесії щодо важких гармат. Зате Німеччина мала би вернутися до Ліґи Націй і підписати разом з іншими евентуально договір про світове розброєння.

Англія є теж за подібні полекші супроти Німеччини.

ЯПОНСЬКІ ВІЙСЬКА БІЛЯ СОВІТСЬКОЇ ГРАНИЦІ.

ТОКІО. — Три сотні японської піхоти наблизилися до совітської границі. Це є японські війська з Манчука. Офіційні кола подають, що це пограничну заставу за бандитами, з яких уже 150 вбито, а сотки ранено.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):		Число з пятниці (з анґлійською частю):	
One year	$ 2.00	На рік	$2.00
Six months	$1.25	На пів року	$1.25
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сиҭі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

Адреса "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

„ЧУЖИНЦІ" В АМЕРИЦІ.

За обчисленнями американського уряду, в Злучених Державах є тепер коло шість міліонів „чужинців", себто негорожан. Ці чужинці терплять, як і горожани, як „Американці", від безробіття й загальної кризи. Під багатьома оглядами вони терплять навіть більше, ніж горожани, бо відколи тільки законодатні встанови почали видавати закони про допомогу жертвам безробіття, появилися в законах постанови, які виключали від такої допомоги тих, що не стали ще горожанами краю, або, в найкращому разі, які ще не вибрали перших горожанських паперів.

Це відношення урядів до „чужинця" для нього дуже діймаюче. Нема сумніву, що того роду людина звичайно знає мало про умовини краю, не знає добре анґлійської мови, не вміє відкривати нагоди до заробітку, так, як „старий Американець". Коли роботи починаються наново, вона буде між тими, які останні дістануть роботу.

„Чужинці" пробували радити собі, як могли. Багато з них шукали ратунку в реемиґрації, себто в повороті до краю, з якого вони вийшли. За рік 1933, як обчисляє уряд, зі Злучених Держав виїхали три рази стільки „чужинців", ніж сюди приїхали. Це перший раз в історії Америки іміґрація перестала бути поважним питанням.

Та є певно багато таких „чужинців", які так „доробилися" в новому краю, що навіть не мають за що вертатись домів. Коли їх приватні фонди вичерпалися, вони стали напирати на приватних приятелів. Коли й це жерело вичерпалося, вони стали добиватись до публичних інституцій. Коли урядові установи міст, стейтів і федерального уряду замкнули перед ними двері, вони стали кликати голосно допомоги. Повстали тоді спеціяльні інституції для допомоги жертвам безробіття серед „чужинців". Ці інституції дають тепер допомогу якому міліонови „чужинців", але цеї допомоги ще мало. Орґанізація „Інтернешенел Майґрейшен Сервіс" збирається тепер допомагати тим родинам, котрих труднощі вимагають допомоги в кількох краях. Ліґа Націй зорґанізувала спеціяльний комітет допомоги чужинцям, а американський уряд установив для кооперації з тим комітетом свого представника.

Це знову вкладає на американський уряд обовязок подбати й за своїх „чужинців". Коли уряд Злучених Держав уважає за потрібне брати участь у міжнародній допомоговій акції для „чужинців" по ріжних краях, то він чейже повинен би подбати за тих, які сюди приїхали з доброю охотою працювати, але нагоди до праці не знайшли.

О. Сновида.

НЕЗАГОЄНА РАНА

Ця незагоєна рана Европи — це Україна. Скільки то разів ховали українське питання, скільки разів вимазували наш нарід з мапи Европи — і все, мов той фенікс, здвигався він наново. Мов грізний знак запитання тим, що відповідають за долю світа.

Останній раз нас поховано в Ризі. Здавалося, що Ризький трактат остаточно перекреслив Берестейський, якому завдячує своє відроження, як держава, Україна. А тимчасом ось ціла тутешня преса знову повна нотаток, що Німеччина підприняла цілу низку дипльоматичних посунень, яких основою є: той самий Берестейський мир 1918 р.

Чутки говорять, що німецький уряд має намір дістатися на Україну через балтійські державки, окуповуючи невтральність Польщі деякими концесіями (Мемель, тощо) Одні говорять, що Німеччина знову думає про незалежну україну, другі — що про Україну, як кольонізаційний терен Але дістатися до цього благословенного краю, що гине в тяжких обіймах Москаля хоче...

Що ці чутки не безпідставні свідчить і „Майн Кампф" Гітлера, де він виразно вказує на землі СССР як на терен, де може заспокоїтися дух експанзії великого німецького народу (чи тільки економічної, чи й політичної — не знати)... Вказує на те саме і російсько-польський проєкт ґарантії невтральности балтійських держав. Правда, принятий тими державами холодно, а Фінляндією явно ворожо, але всеж саме істнування такого проєкту вказує на посунення польсько-совітської дипльоматії, яка хоче паралїжувати посунення Гітлера і які обидвоє знову крутяться довкола українського питання.

Отже коли ревізіоністична Німеччина й антиревізіоністичні Польща й Росія безнастанно займаються цим питанням, то свідчить це хіба про те, що **не вважають вони української српави за дефінітивно розвязану.** Не вважають її за дефінітивно розвязану й Анґлія й Італія. Всі — одні з надією, другі з страхом — чекають того моменту, коли в цілій своїй великости ця проблєма знову поставить себе на порядок денний европейської, а може й світової політики.

Чи це хутко станеться? Тепер тяжче, ніж колинебудь, бавитися в пророка. Але мусимо собі усвідомити, що рік 1918 не приніс замирення світа, навпаки, відкрив еру нових потрясень і переворотів, особливо на европейськім сході і в Азії — переворотів, яким покищо годі передбачити кінця.

В якім же напрямку, з огляду на таке положення, має йти наша політика? В якім напрямку має працювати наша пропаганда? Тут передусім мусимо усталити собі, чого ми хочемо. А при цім памятати, що **світ не журиться дрібницями, лише великими проблемами.** В часах, коли на порядок денний встає справа поділу 400-міліонової китайської імперії зміни Верзайських параграфів, справа Пацифіку, коротко: нового поділу світа, в таких часах виступати перед форум Европи чи Америки з жаданням більшого числа шкіл чи помочі голодуючим — значить згори засудити нашу справу на повне фяско. На такі справи ніхто не матиме ні часу ні охоти звертати уваги. Бо в конфліктах, що дозрівають в лоні існуючого ладу, евентуальні противники будуть **числитися тільки з силами,** які **поважно представляються або вже чимсь осягненим,** або **своїми аспіраціями.** Тільки з силою, яка виставить відважне гасло: поділу Росії, відірвання від неї величезної території України, тільки з такою силою цікаво буде йти разом тим, які прямують до того самого. Хтож прямує до вдержання істнуючого статус кво, тих не перекупити нашими мінімальними жаданнями, ні нашою скромністю...

Отже завданням чи то нашої пропаґанди, чи то Національного Конґресу (якби такий зійшовся) повинно бути не висунення отих дрібних реформ (з якими нас відішлють до Ліґи Націй, чи до відповідних міністерств), лише жадання **радикальної зміни мапи Европи,** щоби в ній зайняла своє місце незалежна Україна. І то висунути недвозначно і ясно. Тоді лише, хоч і наразимо собі багатьох ворогів (які і так з нами не підуть), то зате зискаємо прихильників, які твердо стоятимуть при нас, бо матимуть діло з силою, що йде до тої самої мети і знає, куди хоче йти.

СПОРТ ЯК ВИХОВНИЙ ЧИННИК

В теперішнім часі наша молодіж виявляє велику охоту до спорту: до пласту, до копаного мяча, до киданого мяча, до битого мяча, до тенісу, до плавання, до перегонів малими човнами, до перегонів автомобілями, тут і там до кидання диском, до легкої атлетики, до перегонів бігом, до перегонів на лещетах, до перегонів на совгах і т. п. Наша молодь одушевляється спортом, а наша стара ґенерація дивується, що саме так притягає молодь до спорту, а густо-часто навіть робить перепони молоді, бо, мовляв, яка користь з того бігання, скакання, з тої форси, яку молоді хлопці чи дівчата вкладають у спорт?! Старша ґенерація поза усім згаданим дивиться на спорт іще як на щось такого, що може не то помогти розвоєви молодої людини, а навпаки, зашкодити її здоровлю. Одним словом: наша старша ґенерація глядить на спорт як на щось непотрібного, як на щось дурного, ба навіть шкідливого.

З тієї то причини ми позволимо собі підкреслити додатні, благородні та виховні сторони спорту, щоби в той спосіб прогнати журбу батьків, що їхні діти, плекаючи спорт, не чинять ніякого проступку, ані зла, а навпаки, займаючися спортом, **розвивають фізично своє тіло, гартують його, шліфують свою душу витворюванням дисципліни та сконцентрованости.** Всякий спорт виробляє характер, бо змагає кождої хвилини признати за правду те, що було правдиво виконане (призвичаючися до похибки чи невдачі). Вкінці спорт виробляє індивідуальну гордість, котра основується на тому, що кожда одиниця повинна відчувати, що вона має право в життю до успіхів, ба що більше, до того, щоби станути на найвищому щаблі якоїсь із ділянок людського життя.

Ми щойно сказали, що спорт розвиває фізично тіло людини та загартовує його. Це не трудно доказати, бо ми в щоденному нашому життю бачимо, що молоді люди через ґімнастику, легку атлетику, через перебування на сонці, вітрі і морозі, через купання, бігання і т. п. є краще розвинені і виглядають здорово; завсіди краще, ніж діти, котрі бояться сонця, води, вітру і т. п. Доказане є навіть таке, що ті діти, котрі любуються в спорті, в життю ніколи не проявляють лінивства, а є завсіди охочі до праці, веселі та підприємчиві.

У старинних часах Римляни мали вже приповідку, що **„У здоровому тілі здорова душа"**, і тому то годилось би підкреслити, що спорт у великій мірі виробляє дисципліну, сконцентрованість та рівновагу духа. Як поглянемо, приміром, на дружину киданого мяча, то ствердимо, що підчас гри мусить бути велика дисципліна, сконцентрованість та увага, бо це є умовини, при помочі яких одна дружина побіджає другу. Ось противник кидає мяч і в той мент грач зі скорістю іскри скакає вгору і лапає його. В тому менті год багато думати. Тут треба рішатися скоро; треба скоординувати мязи ніг і рук, мязи цілого орґанізму із зором, та відрухово міряти скорість мяча

Людина розсіяна, повільно-лінива, несконцентрована, яка не зображає собі скорости руху, ніколи в грі успіху мати не буде. Одно-годинна координація мязів рук, ніг, цілого орґанізму, одно-годинна координація цілої душі і цілого тіла, це велика виховна вартість для людини; **це насталення характеру молодої людини!** У грі буває вдача і невдача, вправний рух і похибка. Грачі під контролею провідника приучуються до того щоби відчувати гідно виграну і програну, щоби признати або собі самому або другому зручність, сприт, добрий або помилковий крок. Таке признання не є маловажною річю, бо ми у життю стрічаємо багато-пребагато людей, яких успіх робить хибно зарозумілими, яких неевача в життю депримує, знеохочує та ломить. Ми густо-часто стрічаємо людей, які не хотять признати другому правди, які свойого промаху, чи своєї незручности не хотять бачити, бо, мовляв. у них вся правда, а лише дрібка у Бозі... Вміти в життю пізнати у себе самих недомагання чи свою похибку, це — як казав Сократ — найбільша мудрість; це самоконтроля, це вже поступ людини!

Спортові дружини, змагаючися за виграну, приучуються до чесної боротьби, боротьби віч-на-віч, боротьби лицарської, боротьби на очах багатьох очевидців. В життю ми бачимо багато підлої боротьби, при помочі обмов, наклепів, боротьби ізза плота, і тому чесна боротьба, боротьба отверта та прилюдна вчить молодих людей великої чесноти.

Вкінці можна би ще підкреслити, що всі дружини спортові творять орґанізаційні цілости, які сконсолідовано працюють та рівночасно видвигають на чоло того, хто своєю силою, дисципліною, самоконтролею, скоординуванням усіх своїх сил заслугує на те, щоби бути першим. У спортовій дружині вибивається на лідера не крикун, ані не брехун, ані не балакун, ані не підхлібник, а лише той, хто ділом і чесною боротьбою доводить до успіху. Ах, якіб ми були щасливі як нарід, колиб у нас на чоло вибивалися дійсно одиниці, які не підлизувалися би нашим масам усякими підхлібствами, всякими брехоньками та пустими фразами, але одиниці, які силою духа і волі, своїми ділами добувалиб собі те чолове місце, яке їм належиться.

Спорт у своїй засаді витворює орґанізаційні цілости, цілости сконсолідовані, скоординовані до осягнення одної мети, цілости з підібраним проводом. Такий процес витворювання орґанізаційних цілостей із провідником на чолі в кождого народу є дуже пожиточним і бажаним. Він двигає націю на вищий щабель розвою, бо він творить орґанізми, спосібні до перемоги. Наші Січи і Соколи доказали нам, що творення сконсолідованих орґанізмів грає ролю у боротьбі за краще завтра цілого народу, а спортові дружини в Німеччині й Італії доказали світови, що сконсолідований нарід є непоборним.

У нас, головно в Америці, на денному порядку стоїть справа орґанізування молоді, щоби при її помочі тут, в Америці, продовжити наше рідне життя-буття. Ми говоримо про орґанізацію молоді, але робимо для цього дуже мало, або і зовсім нічого. Інші народи орґанізують безліч ріжних дружин і в той спосіб зберігають свою молодь. У нас на полі спорту зроблено дуже мало, а те, що зроблено, то зроблено не при допомозі старшої ґенерації, а зусиллями самої молоді. Ми не маємо навіть льокалів і не дбаємо про те, щоб ми їх мали, де можнаб гуртувати нашу підростаючу молодіж. На сотки українських громад може крім честерської, филаделфійської . і джерзиситської є ще кілька громад, які у модерно уладжених галях могли би притримати свою молодіж. У пребагатьох наших громадах є гарна молодіж, яка з ентузіязмом займається спортом і виступає прилюдно не у своїх дружинах, а губиться в чужих орґанізмах.

Тут і там ми чуємо, що існують українські дружини копаного, битого чи киданого мяча, але це нашу старшу ґенерацію мало обходить.

Це наша хиба! Старáймося відчути духа часу, вирозуміти психольоґічні настрої молоді і помагаймо їй зорґанізуватись і виховатися в таких спортових дружинах, які вигладжують характер і гартують духа.

о. д-р В. Клодницький.

К. Макушин.

БЕЗРОБІТТЯ В ПЕКЛІ.

(Небилиця).

(2)

Так резонував би старомодний, стухлий моралізатор. Жадлович думав інакше. Він був тої думки, що його вуйко, уживаючи тепер в раю всяких величавих розкошів цілком безплатно, не згіршиться, як його сестрінок, ще не рушивши спадщини, прогуляє решту своїх власних грошей.

Тільки погані лицеміри, загорнувши спадщину, грають комедію, будьтоби вмирали з жалю, бо без того, що відійшов на той світ, вони й жити не годні. Розумний і чесний повинен небіжчика розвеселити, даючи йому доказ, що збираних ним в поті чола скарбів не змарнує злим способом, а спожиє в радости і розкішній забаві. Добрий дідич скарбів скупаря повинен зробити се, чого небіжчик не вмів зробити і через те в тій темній підземельній домівиці міг би мати гіркі викиди совісти.

В малім місті не легко дуріти, бо хоч би чоловік мав чималі гроші, в місточку нема неодного, що до дурійки потрібне. В малій дірі не дістав ананаса, ні гаванського циґара, ні устриць, ні свіжого гомара. В місточку не було чим імпонувати. Хоч би в першоряднім готели наймив всі кімнати, то й тим не заімпонував би, бо в тім першоряднім готели були тільки дві кімнати. В одній стояв білярд, котрий в потребі був також ліжком.

Місточко, вибране небіжчиком на постійний прожиток і на ще постійніший супочинок в сирій землі, не було одним з найгірших. Як не все золото, що світиться, так не все болото те, що замаране. Коли Жадлович покрутився по місті, таки знайшов льокаль, в якім ті, що хоч мали гроші, не мали часу настільки, щоби скочити до більшого міста, протрачувати свої гроші, роздобуті чесно і нечесно. То був щось неначе кабарет, неначе тінґель-танґель. Над дверми льокалю була таблиця „Японська каварня". Коло дверей наліплений був зелений папір, на котрім стояло червоною фарбою великими кривулястими, будьтоби друкованими буквами, що в тій японській каварні відбуваються що днини монструальні продукції найвизначніших зір співацького, драматичного, ґімнастичного, акробатичного і куґлярського світа перших столиць Европи.

Жадлович здивувався, що й у такій заболоченій і засміченій жидівській дірі культурне життя кипить як ісляндський ґейзер і бухає як огонь, лява і дим з невигасаючого вулькану.

Не диво, що в такій містині могла знайтися така спелюнка як „Японська каварня", бо недалеко були копальні нафти. Де нафта, там багаті люди, що схильні до газарду, щасливі і нещасливі. На оба останні недомагання, на щастя і нещастя, є одна спільна медицина: шампан. В кождім кабареті є шампан, тож і в такім подлім кабареті такого подлого міста є шампан. Який він є, такий є, а є. Доказом того є шампанська фляшка, по шампанськи закоркована і з шампанською етикетою. Нині люди такі розумні, що всяку всячину: пшеницю, картофлю, деготь, сіль, смолу, штучні погної — все те здужають замінити в мусуюче вино. Люди нафти не пють, хіба що перемінену в шампан. Пють ще гірші свинства, та у виді шампана.

В надії, що в „Японській каварні" буде шампан і шампанські веселощі, Жадлович переступив поріг кабарету, в котрім шаліло місцеве життя. Льокаль був спелюнкою. Виглядав радше на мордівню, як на місце людських веселощів. Історію спелюнки мож було вичитати на замараних, подертих тапетах з ріжними підписами і сентенціями гостей, що тут веселилися.

На одній стіні висіло величезне зеркало. Немите, відколи його до тої стіни прибито, воно було ціле закроплене мухами, порисоване пяними гістьми і через половину розломане. Коли в те зеркало хто глянув, то стрівожений відскакував, таким страшним побачив себе. То було „зачароване" себто покривлене зеркало. Найкраще лице виглядало в зеркалі страшно. Очи відбігали від себе, неначе в наглій смертельнім жаху; ніс виглядав несамовито, з великими впоперек видовженими дірками; уста розширювалися в божевільнім терпінню. В зеркалі бачилося зеленого і страшного опиря. Під зеркалом стояло: „Правдиве зеркало життя".

З одного боку салі, що погано воняла, стояв буфет. Довгий стіл покритий був цератою такою неохарною, що сего нехару не змили би всі води всіх океанів. На так покритім столі стояли якісь скла; якісь вудженини, якісь сири, бляшанки, слоїки, фляшки.

Під противною стіною стояла естрада, що пригадувала штучний катафальк. На естраді стояло пяніно, в котрім душа вже давно вмерла. Сіпане і торгане що ночі за волосся своїх струн, воно випускало голоси, неначе скавуління собаки, закопаної в гробі. Се пяніно, бите по ребрах і завзято тортуроване недоученим музикантом, дрожало як чорна домовина, в якій вкинений до неї небіжчик раптом сказився і стрівожений викидами совісти вертиться, плаче, дістає щикавки, зойкає глухим підземним басом, булькотить спазмом, харкотить кашлем невилічимого сухітника; раптом зареве, обізветься деревляним голосом сови, заквилить тоненьким, кров заморожуючим голосом дитини, підкиненої під чужі двері на сніг і на мороз.

Всі ті голоси і тони вставали й умирали в ритмі. Тож коли слухач заплющив очі, то йому бачилося, що зпід землі вистрибнув страшний людський кістяк, радісно танцює і тупцює, тарахкаючи своїми кістьми. До того ще щось собі і під носом мимрить і підспівує. Раз високо, раз низько. Деколи не годен добути голосу з перепаленого смертю горла, бо в пяніні що другий клявіш не відповідав. В такім то інструменті мабуть сидить заклята душа старої дівки, котра за життя, зле і без упину граючи на фортепяні, затроювала життя сусідам. За те тепер тягнуть її за волосся. Кождим рухом педала гнетуть її лоно, і вона, бідацтво, пронизливим скавулінням жалується.

Пяніно жалісним собачим скимлінням своєї душі мабуть розжалобило неодного слухача. Тому то добрі люди, коли гу доброту в серце наляли собі з вином, не жалували того вина також такому інструментови. І в „Японській каварні" пянісенькі гості вливали до пяніна вино і коняк. Інші вкидали сардинки, цитрини, циґара. Коли всім тим пяніно обілося, воно своїми тонами з непяних гостей ще завзятіше випорювало кишки.

(Далі буде).

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

Проситься відділових секретарів присилати повідомлення про всякі збори принайменше один тиждень перед зборами.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, повідомляє, що на річнім мітінґу 13 січня вибрано слідуючий уряд на 1934 рік: І. Ґабрилович, предс.; П. Крилоський, заст.; І. Ількович, секр.; М. Яблонський, заст.; С. Виняський, кас.; А. Зілінський, заст.; С. Сасовський і М. Яблонський, контр. комісія; А. Дворецький і В. Матійчук, надз. хорих; Р. Тиливяк і В. Атаманець, хорунжі; Г. Ничка, І. Ґабрилович і М. Яблонський, тростісти; І. Ґима і Т. Ґайда, дверники. Мітінґи будуть відбуватись в першу суботу по першім ввечір. Слідуючий мітінґ відбудеться 3 лютого, в год. 7.30 ввечір, в гали де звичайно. Проситься всіх членів прибути на цей мітінґ. — І. Ількович, секр.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

РАДІОВІ ПРОГРАМИ.

В нинішних часах радіо є найліпша пропаґандивна зброя. Нам, Українцям в Америці, доконче потреба такої зброї, як води і хліба. Бо ми можемо видавати річно тисячі долярів на ріжні брошури, та цього не осягнемо, що кількома добрими радіовими програмами.

Може дехто з цею думкою не погодиться. Але ми знаємо, що брошуру тільки д[illegible] читає, а більша часть упагає [illegible]. А радіові програми слухає майже кождий, хто має радіо.

Згідно з урядовою статистикою, маємо в Америці понад сорок міліонів радіоапаратів. Якби з цих сорок міліонів передавали наші програми тільки десять міліонів апаратів у році в такий спосіб, що люди слухали би тих програм, то був би великий успіх.

Розуміється, що такі наші радіові програми мусять бути добрі, цікаві і добре підготовані.

• • •

Давати програми через радіо це великий труд і потягає з собою великі кошти. Якийнебудь хор або орхестра тільки зашкодять нам своїми виступами, а не поможуть.

Наші громадяни радо підіпруть добре приготовані радіові програми. Пишу це з власної практики. Бо як Українці в Филаделфії давали радіові програми, то наші громадяни дуже радо складали жертви на підтримання цих програм.

Потреба нам тільки одиниць, які занялисьб такими програмами. Таксамо треба нам одиниць, котрі організувалиб добрі хори й орхестри і придбалиб багато орхестральних нот.

Ми маємо сотки гарних пісень на нотах для хору. Та бракує нам нотів на орхестру і до симфонічних виступів. Як ми в Филаделфії давали програми, то вистарчило нам орхестральних нот тільки на кілька програм. В останніх кількох програмах ми були змушені повторяти ті самі пісні, що вже були передані давніше.

Маємо композиторів, які можуть виготовити ноти для орхестри, які можуть доставити нам і симфонії. Але біда з нами, що ми тих композиторів не підпираємо. Ми думаємо що вони мають такі ноти доставити нам задурно. А з чого такий композитор має жити, це нас не обходить!

Написати ноти на симфонію забирає тижні і місяці часу, присвяченого тільки тій праці. Як ми хочемо мати такі ноти, то мусимо за них заплатити. І тим робом дати заразом нашим композиторам можність жити і далі творити.

Даваймо радіових програм якнайбільше. Але робімо це мудрому.

Американці люблять наші пісні і музику. Тому організуймо товариства, яких завданням повинно бути подбати про добрі радіові програми і поміч нашим композиторам. І всі ми як один помагаймо цим товариствам. А тоді спільною працею і жертвою дійдемо до успіху і на тій ділянці.

Антін Пашук.

Мусій Степанчук.

КЛИЧ ДУХА ГЕРОЇНІ, ОЛЬГИ БАСАРАБ.

Як в трудах не стане вже сили
Для праці, що жде Рідний Край,
Іди на Героїв могили,
В них сили й відваги шукай.

Приляж до могилоньки ухом
І віщих послухай кличів.
Та далі із бодрим йди духом
На стрічу до сонця лучів.

Ось, слухай: клич Ольги лунає,
Живий Дух Вкраїни Дочки;
Хай сили Він в тобі скріпляє
В борні до святої мети!

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIAN WOMEN HAIL INDEPENDENCE.

Death of Olga Basarab and Birth of Republic Commemorated at Woonsocket.

A program commemorating the death of Olga Basarab and the establishment of the Independent Ukrainian National Republic was presented yesterday afternoon by Ukrainian Women's League at St. Michael's Orthodox Church on Blackstone Street, Woonsocket.

Mary V. Beck, Pittsburgh, Pa., attorney, was the principal speaker at the affair and was the guest of honor at a banquet in the evening. Miss Beck is director and editor of the Ukrainian women's magazine, "Zinochy Svit."

Mrs. Julia Chodorowski, president of the league, delivered an address of welcome. Recitations were given by Mrs. Rosalie Borys, Mrs. Mary Lipsky and Miss Anna Pidhorodecka.

Musical selections were given by the choir under the direction of Rev. V. A. Kaskiw and by the Ukrainian Band directed by Harry Kuzik. Solos were given by Rose Bardaczewski, Anna Priboriwska, Sophie Rominyk, Jennie Shewchiw and Stephanie Samborsky.

(The Providence Journal, Monday, January 29, 1934).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Іван Гречин, Гемпстед, Л. Ай. — Ваш допис зістав перероблений. Це значить, що було з нього викинене те все, що є змішане з нападом на особи чи церкву, за що можливо треба би було відповідати перед судом. Ми вже мали не одні такі дописи від Союзовців, де під „присягою" стверджувано, що все, що пишеться у дописі є „щира правда", про яку треба писати ради „добра У. Н. Союза і громади". Але що поміщування таких дописів коштує потім грубі гроші, як це показує практика давніх часів, тому ми не можемо містити дуже часто дописів у такім виді, як вони написані, а вибираємо з них чисте зерно, себто те, що є дійсно для українського загалу в Америці й народньої справи та У. Н. Союза корисне. Як Союзовець, Ви повинні про те знати і самі дбати, щоби не наражувати організацію на грошеві витрати і процеси. А хочете йти зі своїм дописом до іншої газети, як віддругуєте, — можете.

Т. Т., Фреквіл, Па. — Шкода було Вашого труду, а тепер шкода нашого, щоби вести дискусію з „Лемком" на тему української справи. Таж ту газету на те видають, щоби баламутити наш нарід. А Ви хочете їй відчиняти очі?

В. Є., Филаделфія, Па. — Ваш допис передано головній екзекутиві до дальшого урядування. Це є справа, яка торкається діловодства у відділі У. Н. Союза й вона мусить бути полагоджена згідно зі статутом.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

МЕНВІЛ, Р. АЙ. Тов. ім. М. Драгоманова від. 181, повідомляє всіх своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 4. лютого, в годині 2-ій пополудни, в У. Н. Домі, тому, що в [illegible] є біль. Взивається всіх членів прийти на означений час. Уряд на 1934 рік є той самий, що був 1933 року. — Н. Шпак, предс.; М. Кльован, кас.; Ю. Бурак, секр.

Свідоцтво.

— Чому ви вчора не прийшли до служби?
— Я був хорий . . .
— А чи ви принесли свідоцтво недуги?
— Ні, я не приніс, я дійсно був хорий.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ГЕМТРЕМК, МІШ.

Свято в память Борців.

Гурток ч. 4 О.Д.В.У. і прихильні нашому напрямови товариства та Союз Українок відсвяткували спільно 24 грудня 1933 р. память поляглих борців за волю України.

Коло години 4-тої пополудні всі спільно зійшлись на галю, звідки походом рушили до церкви на панахиду, котру відправив о. Микола Струтинський над могилою та виголосив зворушаючу проповідь. Просив вірних перенятися щиро козацьким духом і вірити в кращу будучність нашої Вітчини.

По відправі відбувся в Українській Хаті концерт в честь Героїв, в якім взяли участь три національні хори, а то Хор ім. І. Котляревського під орудою А. Стисловського, Український Нац. Хор „Думка" під орудою Івана Атаманця і Хор ім. М. Лисенка з Дітройт під орудою проф. Евгена Турули з Віндсор, Канада.

Вступне слово виголосив о. Микола Струтинський.

Добр. Теодор Свистун з Филаделфії, організатор О.Д.В.У., виголосив гарний святочний реферат про наших незабутніх борців-героїв і горячими словами змінцив у присутніх духа. Він взивав підготовляти молодіж до активної боротьби з нашими ворогами і не тратити надії, тільки власними силами підготовлятись і самих себе піддержувати. Тільки тим способом, казав бесідник, зможемо відперти ворога з наших українських земель.

Молодіж зі щирим серцем вислухала горячих промов і береться тепер далі до спільної праці.

Панна Анастасія Патра і Сенько віддекламували поезії, а панна Олена Машталяр відспівала сольо. Панна Олена Яремчук приграла на піяні. Далі промовляв д-р А. Т. Кібзей і адв. Н. Панчук, котрий взивав до жертвенности для дальшої боротьби з нашими окупантами. Як добровільну жертву зложено $25.00, які будуть вислані на боєву акцію по зборах разом з колядою через „Обєднання".

Свято Героїв закінчено відспіванням „Ще не вмерла Україна" і „Не пора". Оте свято довго залишиться в впамяті тих, котрі були на нім присутні.

Іван Курчак, секр.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ

НЮАРК, Н. ДЖ.

З відчиту на політичних вязнів.

Заходом третьої сотні Чорноморських Січей, ім. Дмитра Вітовського, відбувся відчит на тему: „Шлях до волі через національну революцію", який виголосив дня 21. січня п. Т. Свистун з Филаделфії. Присутніх слухачів було коло чотири сотні.

По відчиті зложено добровільними датками $35.00. По оплаченню розходів чистий прихід ухвалено вислати на політичних вязнів до старого краю.

Т. Рудий.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

З забави на боєву акцію.

На забаві, влаштованій зприводу весілля громадянина Івана Перчишина й Анни Куч, зібрано на боєву акцію $7, які переслано до краю через Обєднання.

Зложили по $1: Іван Чорній, Іван Перчишин, Андрій Рапа, Михайло Перчишин, Іван Куч і Захарій Куч; по 50 цент.: Стефан Перчишин і Теодор Лис.

С. Перчишин.

Imperfect in original

UKRAINIAN AFFAIRS IN AMERICA

(Continued from p. 4 of the "Ukrainian Weekly)

LAURELS

New Yorkers! You have some-on to be proud of, especially in the so called, "Ukrainian Dancers Association of New York," the best talented dancer—Miss Mary Wintoniak.

Those that were not present at the supper on New Year's Eve, missed a great deal. Out of a group of seven, Miss Wintoniak was considered the most graceful and the liveliest of all. As one watches the group perform the eyes would stray again and again to Miss Wintoniak. Just by watching her people felt young again and pictured their youthful days. She danced as a living fire, warming our hearts with the dance, grace and trying to convey to the audience what she thought "Ukraina" ought to be, full of hope, joy and freedom for the future. Leaving sorrows far away.

We have seen Miss Mary Wintoniak dance several times, but that night must have been an inspiration to her, she danced with all her heart and soul. We take this opportunity of thanking you, Miss Witoniak, for the fine work you are doing, making people happy, and may you continue making them happy throughout the year.

THE THREE UKES.

UNIVERSITY UKRAINIAN CLUB TO HOLD MEETING TONIGHT

By ROMAN LAPICA

(Editor of the Trident)

PITTSBURGH, PA., Feb.—Plans have been made. Work has already begun. And tonight the University Ukrainian Club in Pittsburgh meets for an important business meeting and an evening of entertainment.

For the first time since its organization 27 months ago, the club has sincerely begun a series of activities which although including do not over-stress entertainment such as dancing and drinking tea.

For the past month a number of the club members have been slaving away in a successful attempt of getting out the first issue of the club paper, the Trident. Tonight it goes on the streets prepared to defend itself.

Spreading information concerning Ukraine and publicizing the club are the dual purposes of the Trident. Miss Anna Farbotnik, a Carnegie Tech music student, has become the club literary critic and in her column, "Ukraine's Men of Genius," describes the early life of Taras Shevchenko.

Miss Louise Misko, a Pitt education student, has contributed a column, "Did You Know That..." which brings but little known facts about Ukraine and its people.

A third column depicts the present status of Ukraine and will in future issues outline the country's history.

And for the lighter touch, Les Halley, Pitt pre-med student, has worked up an interesting personal column which may and should increase the club's enrollment.

The news of the paper includes an article on the coming opera, "Mazeppa," which will appear in Pittsburgh, February 15 at the Syria Mosque; detailed accounts of the club's new activities; and some news concerning Ukraine. Both Miss Alice Kosan, a Carnegie Tech music student, and Michael Sowlski, a Pitt business student, have contributed.

The National Word through Humphrey Hupan, one of the club's advisors, performed the technical work on the paper and contributed two cuts, one of Dr. Stephen Kulik, president of the club, and a picture of Ivan Mazeppa.

Though marked by the Volume 1—Number 1 sign, the four-page Trident expects to come out of hiding once a month from now on.

Drama

Another of the activities which will come up for discussion tonight is the new play chosen for the club's first presentation by Miss Natalie Tracy, chairman of the drama committee and a dramatic student.

The play itself although in Ukrainian is extremely easy to read and should cause the cast of four little trouble. It is a comedy in one act and 14 scenes, "A Cup of Coffee," by Tsalkivsky.

Tonight it is planned to choose the cast and begin preparations for its presentations next month on March 3 at the club's regular meeting.

Orchestra

The third of the club's new activities is the string ensemble already organized by Miss Anna Farbotnik, chairman of the music committee.

The ensemble held its first practice last Saturday night at Miss Farbotnik's home in preparation for its first concert probably next month. Though there are but eight girl players at present, Miss Farbotnik plans to bring the total up to 15 later on.

Ukrainian ballets, symphonies, and folk songs will be emphasized.

Entertainment

As for the entertainment tonight Miss Mary Szabatura, chairman of the social committee, has scheduled an interesting array of dancers sponsored by the Dale Dancing School of Pittsburgh and various presentations by members of the club.

An Indian girl, Miss Garnet Tallchief, will feature the program with an Indian song and acrobatic dancing. Tap, gypsy, and hoop dances will complete the list.

Miss Dola Malevich and Miss Alice Kosan, both club members, will play piano solos and Miss Olga Shabatura, also a club member, will give a reading.

If there is any time left the club will round off the evening not by drinking borsch, vodka, or beer, but in good old English fashion, drinking tea.

History

The club's history being so uneventful should be left untouched. But perhaps a few words would not be amiss.

Ten years ago a number of prominent Pittsburgh Ukrainians conceived the idea of organizing the Ukrainian youth in this town both for social and educational reasons. But somehow the plan never carried through and not till 1931 was any thing done about it.

In November of that year Miss Mary Beck, legal student at Pitt, John Beck, and Vladimir Malevich, chemical engineer, called together 20 Ukrainian students and formed Pittsbugh's first Ukrainian youth organization, the Ukrainian Students Club.

Officers were elected and the club settled down to one long round of tea, dances, and parties—little of any thing being done—about the educational side.

This year led by Dr. Stephen Kulik, surgeon and physician, the club with a total membership of 51 is at last beginning to show some signs of life.

At tonight's meeting it is hoped enough enthusiasm will be imparted to the rest of the members to assure support of the new activities already begun.

In this way the University Ukrainian Club will not only serve its social purpose of acquainting the Ukrainian students in Pittsburgh with each other but it is sincerely believed that through hard work and effort enough propaganda concerning Ukraine's fight for and right to freedom will be spread around, that perhaps in some small manner the club may contribute in hastening that inevitable day when Ukraine does cast off the Polish-Russian yoke and proclaims herself a free nation.

OLEAN, N. Y.

Dear Editor:

I'm writing this letter to tell you about our club in Olean. The name of our club is "Juniors' Ukrainian Club". We hold our meetings every other week on Friday at a Ukrainian Club House that the older folks own. The officers are, Pres.—Catherine Chiladen, Vice-Pres.—Joe Hydickie, Treas.—Peter Krist, Sect.—Helen Podskalny. We organized this club about three months ago.

At the Ukrainian Christmas all the members sang Christmas carols at the Ukrainian homes. We all thank Mr. Mikeal Lucyzad for teaching us to sing Ukrainian.

Sincerely yours

GENEVIEVE PYLIPOW.

WATERVLIET, N. Y.

Dear Editor:

I can see by reading the "U. W." that no one from Watervliet has written to you, so this is my first letter to the "Ukrainian Weekly."

I have noticed that there has been quite a few young Ukrainians being organized, we too have organized a club "The Ukrainian Sport & Social Club."

We, Ukrainians of Watervliet shall strive to make this club a success.

"United we stand,
Divided we fall."

Sincerely yours,

JULIA URBAN.

ROCHESTER BOYAN JUNIORS

Dear Editor:

The Boyan Juniors of Rochester, New York, take part in many activities. Recently they elected their officers for this year: Pres., Stella Chmylak; Vice-Pres., Ann Fedoryshyn; Sect., Katherine Danylshyn; Treas., Mary Evanow.

The Boyan Juniors vary from 10 to 15 years of age. The interest of this club is to take part in plays, concerts and social affairs. New members are cordially invited. The meetings are held at the Church Hall on Mondays at 6:00 P. M.

Yours truly,

ANN FEDORYSHYN.

GARY, IND., ELECTIONS

Dear Editor:

The Ukrainian Youth Club of Gary, Indiana, held its yearly elections recently. The following were elected to serve as officers for the coming year: John Zuk, pres.; Helen Pate, vice-pres.; John Lawrosky, Sec.; Ann Pawluk, Treas., and Helen and John Doperik, Sergeants at Arms. The auditors are Helen Pate, Mike Horbovetz and Nick Sadlowsky.

After all the business was completed, the club played Bunco, and towards the end refreshments were served by Helen Lawrosky and Katherine Zuk.

Yours truly,

NICK SADLOWSKY.

GET ACQUINTED SOCIAL

The Chicago branch of the Ukrainian Youth's League of North America held a social on January 17, 1934.

For the first time the Ukrainian Youth of Chicago experienced a real get-together. The seven clubs represented in this social were:

1. Sons of Ukraine—West Side
2. Ukrainian Social Club—Riis Park
3. Ukrainian Dancing Club—West Side
4. Young Parish Club—West Side
5. Banduryst—Burnside
6. Ukrainian Young Women's Social Club—West Side
7. Ukrainian American Citizen's Club—South Side

The social opened with a short program, followed by dancing and serving of refreshments. The program was as follows:

1. Opening Speech by the Chairman—Gene Wolk
2. Introduction of Clubs—Gene Wolk
3. Vocal Solo—Annie Sichewsky
4. Piano Solo—Marie Horedesky
5. Dialogue—Stephen & William Tkachuk
6. Violin Number—William Evans
7. Vocal Solo—Jeanne Moranetz
8. Violin Solo—Charle Mikulsky
9. Duet Number—Jeanne Moranetz & Olga Kolpak
10. Ukrainian Youth of America and Their Obligation to the Present Generation—Anastasia Oleskow.

The audience showed their enthusiasm and appreciation of the program in applauding the entertainers and speakers.

When the time came to leave the hall everybody lingered around, none of them were over-anxious to leave a gathering where they had the opportunity of meeting and getting better acquainted with the youth from different sections of Chicago.

MICHAEL SENCHUK,

Chicago, Ill.

ТАРЗАН І ЛЮДОЇДИ.

(39)

Палата короля пігмеїв це було справжнє муравлище людей, котре могло помістити вісім до десять тисяч осіб. Місто складалося з десятьох таких кулястих домів, трохи менших від палати короля. В них жили 500 тисяч людей, з котрих дві третини були раби, ремісники й служба пануючої кляси. Других 500 тисяч це були раби, чорнороби міста, і вони жили в підземних кімнатах домів.

Доми були добре провітрювані при помочі великого повітряного отвору в середині та багатьох вікон. Середина бані, з її темними кімнатами, куди світло сонця ніколи не доходило, була все освітлена великими, поволі горіючими бездимними свічками. Тарзан, котрий через свою величину не зміг війти до такого дому, приглядався уважно, як вони будували такі доми.

Потім Тарзан відкрив, що рабами були люди, забрані в неволю в боях, або їх потомки.Назагал їх трактовано прилично й вони ніколи не працювали забагато. І одного разу король взяв собі жінку зпоміж рабинь. Тарзанови сказав князь Комодофльоренсал, що він приготовляє війну на відвічного ворога Вельторісмакуса, котрого король мав гарну дочку, яка славилася як найбільша красавиця світа.

„А вашу жінку" — спитав Тарзан — „ви теж дістали в бою з якимось містом?". — „Ні, я не маю жінки", відповів князь. „Тому ми ідемо війною на Вельторісмакуса, бо дочка короля цього краю була би добра жінка для мого сина Адендрогакіса. „Ну, а щож з любовю?" — спитав Тарзан. Князь здвигнув плечима. „Як вона вродить мені сина, котрий буде колись королем", він відповів, „то чого більше від неї домагатися?"